संस्कृतबालादर्शे एकादशः पाठः ॥ ११ ॥

वीणा घण्टा

अत्र । तत्र । कुत्र ?

गायकः । परुषः । मधुरः ।

अत्र एका वीणा अस्ति । गायकः वीणां वादयति । घण्टा कुत्र वर्तते ? घण्टा तत्र वर्तते । रामः घण्टां वादयति । घण्टायाः स्वरः परुषः । वीणायाः स्वरः मधुरः ॥

मालती वीणां सम्यग् वादयति । मालविका मधुरं गायति । कोकिला वसन्ते मधुरं कूजति । गानेन सर्वे जनाः तुष्यन्ति ॥

क) प्रश्नाः ।

१। कुत्र एका वीणा अस्ति?	अत्र एका वीणा अस्ति ।
२। कः वीणां वादयति?	गायकः वीणां वादयति ।
३। कः घण्टां वादयति?	रामः घटां वादयति ।
४। कस्याः स्वरः परुषः?	घण्टायाः स्वरः परुषः ।
५। कस्याः स्वरः मधुरः?	वीणायाः स्वरः मधुरः ।
६। का सम्यग् वीणां वादयति?	मालती सम्यग् वीणां वादयति ।
७। का कदा मधुरं कूजति?	कोकिला वसन्ते मधुरं कूजति ।
८। केन सर्वे जनाः तुष्यन्ति?	गानेन सर्वे जनाः तुष्यन्ति ।

ख) ' तद् ' शब्दस्य रूपैः वाक्यानि पूरयत - - -

१। ___ गायकः _ वीणां वादयति। सः गायकः तां वीणां वादयति।

२। ___ नद्यौ भेकान् पश्यतः। ते नद्यौ भेकान् पश्यतः।

३। ___ बालाः ___ फलानि भक्षयन्ति। ते बालाः तानि फलानि भक्षयन्ति।

ग) ' किं ' शब्दस्य प्रथमा विभक्ति रूपाणि - - -

	ए	द्वि	ब
पुंलिङ्गे (who)	कः	कौ	के
स्त्रीलिङ्गे (who)	का	के	काः
नपुंसकलिङ्गे (what)	किं	के	कानि

घ) अर्थ भेदं वदत - - -

गच्छति goes, आगच्छति comes.

नयति takes, leads. आनयति brings.

ङ) विपरीत पदम्

परुषः	मधुरः
उच्चैः	मन्दं
आरोग्यम्	अनारोग्यं
खलः	साधुः
भीरुः	शूरः

शब्दसंग्रहः śabdasaṅgrahaḥ = Vocabulary

घण्टा ghaṇṭā = *f* bell

अत्र atra = *in* here

तत्र tatra = *in* there

कुत्र kutra= *in* where ?

गानम् gānam = *n* song

गायकः gāyakaḥ = *m* singer

परुषः paruṣaḥ = *a.m.* harsh

मधुरः madhuraḥ = *a.m.* sweet

अस्ति asti = *P.* is

वादयति vādayati = *P.* plays

सम्यग् samyag = *in* well

वसन्तः vasantaḥ = *m* spring season

कोकिला kokilā = *f* cuckoo

सर्व sarva= *m* all